

Anul XIV Nr. 3 (3)
Martie 2012

REVISTA DE INFORMARE, OPINIE, ȘI
INOVARE PEDAGOGICĂ

ISSN 2285 – 309X

EDITATĂ DE CASA CORPULUI DIDACTIC ALBA,

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

Editura
Universul Școlii

Arta supremă a profesorului este de a trezi bucuria exprimării
creatoare și bucuria cunoașterii.

A. Cisteian

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:** Prof. Deák – Székely Szilárd Levente**Redactor șef:** Prof. Oros Ligia Elena**Secretar de redacție:** Prof. preot Hrițac Gheorghe**Redactori:** prof. Bloj Lenuța, prof. Grosu Monica, prof. Tocaciu Diana, prof. Gornic Mihaela, prof. cons. Croitoru Felicia, prof. Jude Laurențiu, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** lector univ. dr. Scheau Ioan**Tehnoredactare:** aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria, prof. Bîrjac Mihaela**SUMAR**

Cum poți controla copii cu ADHD – Prof. Dușa Adriana-Elena	1
Hronicul copilăriei – Prof. Iuga Marcela Cristina	2
Importanța promovării medierii în școala românească – Prof. Fonoage Daniel	5
Prevenirea insuccesului școlar – Înv. Bolca Elisabeta	7
Relația profesor – elev în contextul actual – Prof. Bîrjac Mihaela	9
Creativitate și imaginație în abordarea predării – învățării istoriei – Prof. Teompa Aviu Ștefan	10
Grădinița – treaptă premergătoare școlarizării – Prof. Morar Cristina Adriana	14
Ipostaze mitice ale satului – Prof. Crișan Mirona Olivia	15
Lectorate cu părinții – Prof. Turcu Iuliana	18
Auxiliarele curriculare la fizică - prof. Sandea Dorin Gheorghe	18
Proiect didactic – O aplicație a gândirii critice în tehnologia informației și a comunicațiilor - Prof. Vasii Diana	19
Cum facem cunoscute copiilor tradițiile populare – prof. Coman Maria Floare	21

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

CUM POȚI CONTROLA COPIII CU ADHD ÎN CLASĂ ?

prof. Dușa Adriana-Elena G. P. N. Nr. 2, Cîmpeni

ADHD se manifestă la copii prin „lipsa de atenție, hiperactivitate, impulsivitate”¹ și duce la izolarea acestora de colectiv, la deteriorarea relațiilor cu adulții și colegii atât în mediul școlar cât și în mediul social.

Pentru a controla copiii cu ADHD în clasă am decis să respect cele trei principii de bază utilizate în astfel de cazuri.

Aceste principii sunt:

1. „Lucrurile cu caracter imediat;
2. Intensitatea;
3. Consecvența.”²

Conform primului principiu dacă un copil (preșcolar), de exemplu I.P. cu vârsta de 4 ani, care nu ascultă de obicei, începe să rezolve o sarcină pe care tocmai i-am dat-o, trebuie lăudat imediat deoarece el va face conexiunea sau asocierea între cele două lucruri și astfel strategia va avea un impact mai mare asupra comportamentului său.

De asemenea, în cazul opus, când copilul I.P. a făcut un lucru inacceptabil a fost izolat imediat fără a se pierde mult timp pentru a i se influența comportamentul.

Fiecare secundă este importantă în aceste cazuri deoarece cu cât este mai scurt intervalul dintre faptele copilului și replicile educatoarei (recompensă sau consecință) cu atât va fi mai mare conexiunea sau asocierea între cele două lucruri în mintea copilului și vor influența comportamentul său.

În cazul copiilor cu ADHD trebuie aplicate cât mai multe recompense și cât mai multe consecințe ale faptelor lor.

Dacă brusc acești copii își schimbă comportamentul și încep să rezolve sarcinile care li s-au propus trebuie găsit un moment în care să fie lăudați pentru a fi încurajați în bine adică să continue să aibă acest comportament ascultător în cadrul activităților desfășurate în grădiniță și în afara ei. Acești copii trebuie corecți imediat ori de câte ori greșesc sau refuză să participe la activitățile propuse, adică trebuie să se aplice consecința, acolo unde este nevoie.

Copiii vor fi mai receptivi dacă aceste consecințe și recompense se vor aplica în mod consecvent.

Conform celui de-al doilea principiu am captat atenția copiilor cu ADHD utilizând mesaje mai atractive (stabilirea contactului vizual, atingerea umărului cu mâna, utilizarea unei voci ridicate sau mai melodioase) pentru a fi receptată de aceștia. Dacă nu aș fi făcut acest efort suplimentar, copiii cu ADHD din grupa mea ar fi trecut cu vederea mesajele transmise de mine și ar fi continuat să manifeste același comportament deranjant în continuare.

Comportamentul actoricesc și exagerarea mesajului transmis copilului este o tehnică de a modela comportamentul copiilor cu ADHD pe care am recomandat-o părinților preșcolarilor din grupa mea.

Conform celui de-al treilea principiu trebuie multă consecvență în urmărirea unor copii cu ADHD într-un colectiv mare de preșcolari (30 preșcolari) ceea ce presupune un efort major și multă inventivitate.

Cea mai bună metodă pe care am aplicat-o a fost aceea de a stabili drept sarcini de lucru copiilor de serviciu urmărirea copilului I.P. cu ADHD și lăudarea lui ori de câte ori face o faptă bună sau atenționarea sa de câte ori greșește. Ei mă anunțau de câte ori făcea vreo năzbâtie: spărga jucării, mângălea caietele colegilor de bancă etc. Și eu le prezentam consecința.

Pentru a le prezenta o consecință care să le producă o schimbare de comportament a trebuit să-i observ mai întâi cu atenție o perioadă de timp și să descopăr ce anume le-ar plăcea mai mult să

¹ după „Noi metode și strategii pentru managementul clasei” de Jerry Olsen și Thomas W. Nielsen, Editura DPH.

² după „Noi metode și strategii pentru managementul clasei” de J. Olsen, T. Nielse

facă: să se joace la calculator, să iasă în aer liber, la tobogan, să răsfoiască o carte ilustrată și apoi le aplicam următoarele consecințe sau mici reguli: nu mai ai voie să te joci la calculator dacă mai mângălești caietele colegilor, nu mai ai voie să ieși afară cu copiii dacă mai spargi jucării.

De câte ori dădeam câte o instrucțiune și copilul I.P. cu ADHD o executa îi spuneam mergând la el: „Foarte bine. Ai început să rezolvi atât de repede! Bravo. Îmi place de tine.”

Dacă nu reacționa la mesajul meu atunci când îi ceream să rezolve o sarcină îi spuneam: „dacă nu faci asta nu vei mai primi bulină, se va întâmpla asta”

În toate aceste situații am folosit foarte puține cuvinte și am acționat cu o rapiditate uimitoare, am folosit mult mai multe laude decât pedepse, am acordat mult mai des stimulente sau recompense.

Toate acestea au contribuit la ameliorarea simptomelor manifestate de copiii cu ADHD și la îmbunătățirea comportamentului lor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Jerry Olsen și Thomas W. Nielsen, „Noi metode și strategii pentru managementul clasei” , Editura DPH 2009;
2. H. Ginott , „Profesor și copil”, Editura MacMillan, New York;
3. W. Glasser „Teoria controlului în clasă”, de W., Editura Harper and Row, New York.

HRONICUL COPILĂRIEI

Prof. Iuga Marcela Cristina, Grup Școlar „Ștefan Manciulea” Blaj

„Eram mic/ și singur socoteam: ea mi-e aproapele
și o iubeam./Și mă credeam un mucenic.” (L. Blaga - *Din copilăria mea*)

Sistemul didactic european desemnează trei grupe în care poate fi încadrat lectorul în formare: *Small*, *Medium* și *Large*. Grupul mic, să nu parafrăzăm *grupa mică*, sunt preșcolarii, deci ne situăm în perioada pre-alfabetară: „children who cannot yet read themselves.” Cel mijlociu/mediu este cel mai interesant din punctul de vedere al autoarei, pentru că se face o trecere dinspre cartea–imagini spre cartea–literă: „copiii nu pot citi încă singuri/ copiii au început să citească singuri ...până la vârsta la care încep să împrumute cărți de la o bibliotecă pentru adulți.” Ultima, și cea mai mare este etapa care încheie ciclul formării, post-alfabetară.

Într-o astfel de perioadă formativă, când dezvoltarea limbajului este esențială, copilul are nevoie de lecturile copilăriei. Literatura pentru copii este un mijloc de acumulare de cunoștințe, direcție dictată tocmai de pedagogie: „Linia aceasta de cercetare a fost încurajată de colosală importanță formativă a cititului – în sensul achiziționării și dezvoltării deprinderilor de lectură – din frageda copilărie până la începutul vieții adulte.”³

O definiție bine cunoscută a literaturii pentru copii este cea a lui Vistian Goia care o denumește „*Cenușăreasa mării literaturii*”. Definiția este una holistică: „literatura pentru copii cuprinde **totalitatea operelor accesibile micilor cititori**, indiferent dacă au fost scrise sau nu pentru ei. Ea constituie un domeniu al creației literare și poate fi apreciată în funcție de criteriile estetice ale acesteia.”⁴

³ Matei Călinescu, *A citi, a reciti, Către o poetică a (re)lecturii*, Ediția a II-a, traducere din limba engleză de Virgil Stanciu, cu un eseu despre „Oralitate în textualitate” tradus din limba engleză de Anca Băicoianu și un capitol românesc despre Mateiu I. Caragiale, Editura Polirom, Iași, 2007, p.106.

⁴ Vistian Goia, *Literatura pentru copii și tineret (pentru institutori, învățători și educatoare)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia Educațional, 2003, p.13.

Lucian Blaga încearcă și el să formuleze o opinie asupra a ceea ce este caracteristic pentru literatura pentru copii. Volumul *Ceasornicul de nisip* adună publicistica scriitorului, articole apărute în *Românul*, *Gazeta Transilvaniei*, *Pagini literare*, *Gândirea*.

Se vor lua în considerare cel puțin două dintre articolele sale: *Arta copiilor* și *Teatru pentru copii*. Deși nu vom regăsi o definire clară a literaturii pentru copii, doar o părere despre starea acesteia în perioada interbelică, tot o să conturăm. Întâi ia în considerare ceea ce putem numi *ars ludica*: „Am înțeles că copilul are în parte aceeași manieră de a desena ca și primitivul admirat cu atâta elan de anume școale moderniste”⁵, printre care, probabil și suprarealiste. Într-un mod asemănător, primar, vede și limbajul copilului: „Copilul, este silit din sărăcie de cuvinte, să se exprime la fiecare pas prin metafore”, ceea ce nu îl împinge să devină „prin fiecare cuvânt rostit – un artist, un poet, cum artistul în clipele sale rare de creație reia de fapt firul întrerupt al copilăriei.”⁶

Atenția se îndreaptă spre literatura pentru copii în contextul revistelor pentru copii.: *Lumea copiilor* și *Revista copiilor*. Pe parcursul articolului se aduce o acuză tocmai directorilor acestor reviste: «Directorii de reviste au crezut că pot să facă „literatură pentru copii” fără scriitori. Literatura pentru copii, așa cum ei și-o închipuiau, era în cazul cel mai bun dascălicească, adică seacă, atât de seacă, că ar fi putut să fie scrisă și de administratorul revistei.» Acuza de didacticism nu s-a ridicat nici astăzi de pe capul literaturii pentru copii. Vom spune *nu* didacticului, *da* formării gustului lectorului: „Scriitorii trebuie să-și educe singuri pe cititorii și publicul lor de mâine” pentru că „sufletul copilului înclină mai curând spre o extremă simplificare a realității.”⁷

Scriitorul însăși este posesorul unui suflet de copil, format și întreținut într-o atmosferă feerică a satului natal: „Copilăria petrecută la sat mi se pare singura mare copilărie.[...] Copilăria și satul se întregesc reciproc alcătuind un întreg inseparabil. S-ar putea vorbi chiar despre o simbioză între copilărie și sat, o simbioză datorită căreia fiecare din părți se alege cu un câstig. Căci, pe cât de adevărat e că mediul cel mai potrivit și cel mai fecund al copilăriei e satul, pe atât de adevărat e că și satul la rîndul lui își găsește suprema înflorire în sufletul copilului.”⁸

Blaga a redat o variantă personală a *amintirilor din copilărie*, și anume, *Hronicul și cântecul vârstelor*. Proza autobiografică în sine este constructivă datorită spiritului analitic și caracterului minuțios al poetului și filozofului. *Hronicul...* este un fel de autoscopie spirituală a scriitorului care se forma într-un spațiu al mythosului pregnant: „Lumea aceea a satului copilăriei, lărgită progresiv, căreia i se vor adăuga alte spații, păstrându-se centrul original, cu universul lui fizic și spiritual caracteristic [...] *Hronicul și cântecul vârstelor* este istoria formării, în aceste cadre, a structurii spirituale a lui Blaga”⁹

O etapă pre - alfabetică a micului Lulu Popii este prezentă și în *Hronic*. Cea care îi spunea și nu citea basme era mama: „N-aș putea spune că basmele s-ar fi revărsat asupra copilăriei mele ca dintr-un corn al belșugului. Nu. Foamea de basm, firească vârstei, mi-o astîmpara, cu intermitențe, ce ațîrnau de vremuirea de afară, sau de urîtul inimii, numai Mama cu cele câteva povești ale ei.”¹⁰

Basmul pe care mama îl repeta adeseori este unul care se aseamănă cu *Tinerețe fără bătrânețe și viață fără de moarte*: „Mit prezent în multe zone mitologice, referitor la timpul relativist și la raportul diferențiat între timpul obiectiv al lumii din realitatea imediată și timpul subiectiv al eroului care suportă o translație pe alt tărâm (—> *Tărâmul Celălalt*) unde vremea se scurge mai încet decât în lumea terestră comună (—> *timpul*).”¹¹ Acesta este primul basm cules de Petre Ispirescu și unicul basm din literatura română care are un final nefericit.

⁵ Lucian Blaga, *Ceasornicul de nisip*, Ediție îngrijită, prefață și bibliografie de Mircea Popa, Editura Dacia, Cluj, 1973, p.104.

⁶ Lucian Blaga, 1975, *Ceasornicul de nisip*, p.105.

⁷ *Ibidem.*, pp. 109-110.

⁸ Lucian Blaga, „Elogiul satului românesc” în *Izvoade*, Humanitas București, 2011, p.14.

⁹ Lucian Blaga, *Poezii*, vol.I, antologie, prefață, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p. XLVI.

¹⁰ Lucian Blaga, *Teatru. Proză autobiografică*, vol.II, antologie, prefață, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p. 305.

¹¹ Victor Kernbach, *Dicționar de mitologie generală. Mituri. Divinități. Religii*, Editura Albatros, București, 1995. p.626

Motivul însă este diseminat în diferite spații. În mitologia iudaică, motivul tinereții eterne este redat prin *Răpirea lui Enoh*, apocriful slavon *Vedenia lui Isaia*, mitul asiro-babilonian e redat în *Epopoea lui Ghilgameș* „căutătorul nemuririi”, în mitologia japoneză avem ca exemplu *Legenda pescarului Urashima Taro*, în mitologia celtică regăsim două mituri: *Imram Brain maic Febail* (*Peripețiile lui Brain fiul lui Febail*) și poate mai faimos decât acest mit e *Oisin in the land of Youth/ Oisin i dTir na nOg/ Oisin în Țara zânelor*. Ne vom mai opri la literatura americană cu povestirea lui Washinton Irving *Rip Van Winkle*.

În basmul mamei lumile se întrepătrund, ficțiunea și realitatea se confundă: „Basmul se mișca la început printr-o lume reală, ca s-o ia apoi, pe imperceptibile trepte, spre alt tărâm. Era vorba despre un june, bun și glumeț, dintr-un sat cu nume identificabil, nu tocmai departe de-al nostru, dintr-un județ megieș,”¹²

Mama feciorului din basm moare într-o zi și acesta merge să îi sape groapa. Povestea devine aproape hamletiană datorită tânărului care găsește un craniu pe care în glumă îl invită la el acasă. Craniul se mișcă iar în duminica viitoare un oaspete se prezintă la casa sa. Omul misterios este și cel care îl va duce pe fecior spre un alt tărâm: „fu călăuzit de oaspetele său în Celălalt Tărâm, unde zilele sînt ca veacurile noastre. În Celălalt Tărâm, flăcăul văzu o lume minunată, cu priveliști și ființe ce erau o neîncercată și nebănuită bucurie ochiului și inimei.”¹³

Timpul se suspendă și în cazul lui. Kernbach face o precizare în acest cadru este al: „călătorului paradoxal (numit de matematicieni *paradoxul gemenilor*) care pleacă de acasă și ajunge, pe căi stranii și prin mijloace magice, pe alt tărâm – divin sau para uman – unde trăiește fericit un *timp subiectiv* scurt, iar la întoarcerea în *timpul obiectiv* nu găsește decât ruine și un decalaj de câteva secole sau milenii, uneori e o noțiune generică (basmul), alteori una cu calcul precis (mitul)”¹⁴.

Flăcăului i se pare că a petrecut doar trei zile departe de casă dar la fel ca pe Făt-Frumos din *Tinerețe...* îl cuprinde dorul de casă: „După ce a cutreierat vreme de trei zile toate locurile de sub zarea fericirii, flăcăul își aduce aminte de satul său, și-și zice c-ar fi timpul să se întoarcă. Un dor nespus îl cuprinde în aceeași clipă și flăcăul întoarce pasul.”¹⁵

Întors pe tărâmurile natale nu mai recunoaște nici locuri și nici oameni. Timpul suspendat reintră în normal: „Sosit în sat, găsi totul schimbat. Alte case, alți oameni. Nu mai cunoștea pe nimeni. Feciorul, mirat de cele ce vedea, se duce la popa satului și-i povestește toată înstrăinarea și toate cele ce i s-au întâmplat.”¹⁶

Oralitatea și autenticitatea basmului este trădată de apariția componentei creștine. Apare figura preotului care îl caută în „cărțile născuților și botezaților” și care îl găsește în urmă cu 300 de ani. Sfârșitul său este unul creștin, deoarece tânărul își reia locul în timpul său dat, cu trei secole în urmă, doar prin taina spovedaniei: „Popa caută prin cărțile născuților și botezaților, caută și caută, și găsește în cele din urmă numele flăcăului, însemnat pe-o foaie de acu trei sute de ani. În puținele zile, cât junele a rătăcit prin Celălalt Tărâm, se scurseseră pe pământ trei sute de ani. Popa îi spuse tânărului să îngenuncheze sub patrafir, ca să-i citească de dezlegare. Închein-du-șirugăciunea, popa ridică patrafirul. Sub patrafir tânărul se prefăcuse într-o grămadă de cenușă”¹⁷

Correspondentul în mitologia celtică este Oisin, cel ce merge în *Tír na nÓg*. Călătoria lui se numește *Oisin in the Land of Youth* și face parte din *Ciclul Fenian* sau *Osian*. Sfârșitul este asemănător. Întors pe meleagurile natale nu recunoaște pe nimeni. Condiția tinereții eterne era să

¹² Lucian Blaga, *Teatru. Proză autobiografică*, vol.II, antologie, prefată, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p. 306.

¹³ Lucian Blaga, *Teatru. Proză autobiografică*, vol.II, antologie, prefată, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p. 306.

¹⁴ Victor Kernbach, *Dicționar de mitologie generală. Mituri. Divinități. Religii*, Editura Albatros, București, 1995. p. 626.

¹⁵ Lucian Blaga, *Teatru. Proză autobiografică*, vol.II, antologie, prefată, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p. 306.

¹⁶ Lucian Blaga, *Teatru. Proză autobiografică*, , p. 306.

¹⁷ Lucian Blaga, *Teatru. Proză autobiografică*, vol.II, antologie, prefată, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p. 306-307.

rămână pe cal. Oisín coboară și îmbătrânește. Oamenii îl identică dar cu trei sute de ani în urmă „generația sa e moartă de trei sute de ani”¹⁸ și decid să îl ducă la Sfântul Patrick, sfântul protector al Irlandei. Ceea ce înseamnă că Oisín ajunge într-o societate creștinată. Oisín îi povestește lui Patrick despre Finn, despre Fianna dar și despre Tír na nÓg și Nimah.

Brian McHale definește, acest spațiu în care textele asemănătoare se întâlnesc, *intertextual zone* „Zona intertextuală există oricând recunoaștem o relație între două sau mai multe texte sau între anumite texte și zone mai largi cum ar fi: genul, școala, perioada”¹⁹

În ceea ce privește literatura pentru copii apariția aceluiași personaj în cadrul unui ciclu de romane sau chiar povești duce la obișnuință, de familiaritate și poate chiar curiozitate să descopere continuarea destinului eroilor: „Cu povești care au același personaj, copilul se obișnuiește cu el la fel ca un prieten, și să se bucure, să îl joace și să îi prezică acțiunile, ca de asemenea copilul devine familiarizat cu stilul autorului, elemente care pot da siguranță cititorului în devenire.”²⁰

BIBLIOGRAFIE

1. Blaga, Lucian, „Elogiul satului românesc” în *Izvoade*, Humanitas București, 2011.
2. Blaga, Lucian, *Poezii*, vol.I, antologie, prefață, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980.
3. Blaga, Lucian, *Teatru. Proză autobiografică*, vol.II, antologie, prefață, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980.
4. Călinescu, Matei, *A citi, a reciti, Către o poetică a (re)lecturii*, Ediția a II-a, traducere din limba engleză de Virgil Stanciu, cu un eseu despre „Oralitate în textualitate” tradus din limba engleză de Anca Băicoianu și un capitol românesc despre Mateiu I. Caragiale, Editura Polirom, Iași, 2007.
5. Goia, Vistian, *Literatura pentru copii și tineret (pentru institutori, învățători și educatoare)*, Cluj-Napoca, Editura Dacia Educațional, 2003.
6. Kernbach, Victor, *Dicționar de mitologie generală. Mituri. Divinități. Religii*, Editura Albatros, București, 1995.
7. Lucian Blaga, *Ceasornicul de nisip*, Ediție îngrijită, prefață și bibliografie de Mircea Popa, Editura Dacia, Cluj, 1973.
8. Rolleston, T. W. , *The High Deeds of Finn and other Bardic Romances of Ancient Ireland*, ed. Illustrations by Stephen Reid, London, G. G. Harrap & Co., 1910
9. Trim, Mary, *Growing and Knowing. A Selection Guide for Children's Literature*, K.G.Saur, München, 2004

IMPORTANȚA PROMOVĂRII MEDIERII ÎN ȘCOALA ROMÂNEASCĂ

Profesor Mediator - Fonoage Daniel, Liceul Teoretic Teiuș

Printre preocupările cele mai importante ale societății românești din ultimii douăzeci de ani sunt, bineînțeles, cele legate de justiție și educație. Sistemul judiciar și educațional românesc, la recomandările forurilor de la Bruxelles, încearcă să răspundă nevoilor societății noastre ancorată într-un proces, parcă nesfârșit, de democratizare și modernizare europeană. Statul Român trebuie să

¹⁸ “his generation has been dead this three hundred years” T. W. Rolleston, *The High Deeds of Finn and other Bardic Romances of Ancient Ireland*, ed. Illustrations by Stephen Reid, London, G. G. Harrap & Co., 1910, p.159.

¹⁹ “an intertextual zone [...] is constituted whenever we recognize the relations among two or more texts, or between specific texts or larger categories such as genre, school, period” [t.n.] *Ibidem*.

²⁰ “With stories about the same characters, the child grows to know them like special friends and to enjoy, act out and predict their antics, as well as becoming familiar and comfortable with the author's writing style, all of which can give reassurance to the emerging reader.” [t.n.] Mary Trim, *Growing and Knowing. A Selection Guide for Children's Literature*, K.G.Saur, München, 2004, p.152.

demonstreze că accesul la educație, dreptatea și drepturile omului sunt principii fundamentale de viață, care pot fi respectate și pe a căror bază se poate clădi o societate sănătoasă sub toate aspectele ei.

Legătura dintre cele două sisteme, cel de educație și cel de justiție este foarte strânsă în orice țară civilizată, deoarece starea justiției dintr-un stat oarecare depinde în cea mai mare măsură de nivelul de educație și simț civic al cetățenilor din statul respectiv.

În 2003, la inițiativa Ambasadei Americane, s-a dat un suflu nou justiției românești, prin apariția conceptului de „mediere a conflictelor”, menit să-i ajute pe cei care se confruntă cu sala de judecată să-și rezolve mult mai rapid, elegant și eficient problemele juridice. În același timp se avea în vedere și „aerisirea” sălilor de judecată tot mai sufocate de mii de procese, care și-ar găsi mult mai ușor soluționarea prin mediere.

În 2006, Parlamentul României a legiferat medierea, oferind societății și o altă modalitate de rezolvare a neînțelegerilor, care, inevitabil, apar între oameni și care, ulterior, dau naștere la numeroase litigii, mari consumatoare de timp, bani și multă patimă.

Lăsând la o parte S.U.A., unde medierea se practică de un secol, să aruncăm o privire peste Europa și vom observa că în multe țări de aici medierea este văzută ca fiind benefică societății. Studiile făcute la nivel european, unde medierea este o normalitate, arată că peste 50% din cauzele mediate s-au finalizat cu succes. Succesul medierii constă tocmai în faptul că soluția pe această cale o găsesc părțile și nu este impusă de o instanță judecătorească.

Procedura medierii este simplă, scurtă și fără costuri mari, în care părțile sunt ajutate de un mediator să ajungă la o soluție favorabilă, mediatorul fiind, conform legii, imparțial și obligat să păstreze secretul celor discutate în timpul ședințelor de mediere. Dacă pe parcursul unui litigiu obișnuit părțile se află în fața instanței pe poziții adverse, una împotriva celeilalte, în schimb, într-o mediere, părțile se află pe aceeași baricadă împotriva problemei și caută împreună cu mediatorul rezolvarea acesteia.

Ca urmare a apariției acestui nou concept în societatea românească și observându-se succesul înregistrat în alte țări, tot mai multe instituții de la noi au început să promoveze importanța acesteia în diferite domenii de activitate. Astfel a început să fie funcționala medierea în domeniul bancar, în relațiile comerciale, în mediul familial, în cel al asigurărilor și mai nou în mediul școlar. Școala este primul spațiu al medierii, un spațiu de trecere între familie și societate, între sine și celălalt, între propria viziune despre lume a copilului și viziunea celorlalți copii.

Din păcate școala românească se confruntă în ultimii ani cu un fenomen de violență fără precedent, cauzator de tragedii ireparabile, care au îndurerat zeci de familii. Numeroasele programe de prevenire și stopare a actelor de agresiune din școli parcă nu și-au avut efectul scontat. Îngemănarea tuturor eforturilor din partea societății, prin instituțiile sale responsabile ar putea duce la o diminuare și chiar eliminare definitivă a violenței din școlile românești.

Se poate foarte ușor confunda rolul de mediator școlar cu cel de mediator de conflicte. Dacă primul se ocupă cu medierea dintre părinți, școală și societate, cel de-al doilea are în vedere și medierea stărilor conflictuale, care inevitabil pot să apară și în mediul școlar.

Acesta din urmă, din punctul meu de vedere, ar trebui să ocupe un rol foarte important în sistemul educațional, deoarece prin natura formării sale poate nu doar să medieze anumite conflicte ci chiar să contribuie masiv la prevenirea, combaterea și eliminarea acestora din cadrul școlii.

Mediatorul are toate pârghiile necesare pentru a promova în mod eficient medierea și de a face cunoscute beneficiile acesteia atât pentru școală cât și pentru societate. În vederea obținerii de rezultate eficiente în aceasta misiune, conducerea școlilor împreună cu profesorii diriginți trebuie să acorde tot sprijinul celor care vor să promoveze medierea în rândurile elevilor și a cadrelor didactice, prin proiecte întocmite pe categorii de vârstă și scopuri bine definite.

Medierea promovează dialogul și înțelegerea între persoane, încercând în permanență să descopere cauza stării de conflict și s-o anihileze. Ultimele date statistice ne arată că unul din cinci români se află într-o stare litigioasă, ceea ce ridică multe semene de întrebare în ceea ce privește cauza acestei situații. Cu siguranță factorii sunt multipli, dar preponderent aici ar fi nivelul de educație și simț civic al cetățeanului român. Chiar și așa zisa predispoziție a românului spre stare de

conflict poate fi ușor contracarată printr-un sistem educațional sănătos, axat cu preponderența pe formarea de competențe civice și morale.

Să ne aplecăm cu seriozitate și responsabilitate spre acest nou curent benefic pentru societate și să dăm mâna cu toți reprezentanții societății civile, a instituțiilor de stat, a organizațiilor non profit în domeniul medierii pentru a face din școala românească un loc sigur, în care copiii noștri să poată învăța bine și să se dezvolte armonios.

BIBLIOGRAFIE

1. *Legea 192/2006*
2. Coman Claudiu, *Tehnici de negociere*, Ed.C.H.Beck, Buc.2007
3. Ignat Claudiu, Sustac Zeno, Cristi Danilet, *Ghid de mediere*, Ed. Universitară, București 2009
4. Mitroi Mugur, *Ghidul mediatorului profesionist*, Ed.Consensus 2010.

PREVENIREA INSUCESULUI ȘCOLAR

Înv. Bolca Elisabeta, Școala cu cls. I-VIII, "Vasile Goldiș"

Cercetările pedagogice privind insuccesul școlar se remarcă în primul rând printr-o analiză aprofundată și sistematică a cauzelor care îl generează. Acestea pot fi cauze:

- individuale psihopedagogice
- sociale
- școlare, de ordin pedagogic

Cauzele individuale psihopedagogice țin de dezvoltarea și funcționarea mai lentă sau redusă a capacităților intelectuale, debilitate fizică generală, mobilitate psihică excesivă, emotivitate, anxietate, timiditate, tulburări de auz, îmbolnăviri temporare etc.

Cauzele de tip social sunt relațiile interpersonale deficitare în familie și școală.

Cauzele școlare de ordin pedagogic sunt frecvența neregulată, lipsa continuității între grădiniță, școala primară și gimnaziu. Metodele de învățământ deficitare sunt de asemenea cauze ale insuccesului școlar. Trecerea la o nouă noțiune înainte ca prima să fie asimilată, gradarea greșită a exemplelor, tendința de a efectua multe exerciții și probleme într-un volum extins de activitate concretă, frontală cu întreaga clasă în detrimentul activităților independente, a muncii pe grupe, a unei activități activ-participative, a muncii diferențiate. Putem vorbi apoi despre mutarea accentului de pe raționament pe calculul mecanic stereotip, care nu necesită atenția și gândirea, memorarea mecanică a algoritmilor de lucru fără solicitarea aplicării în situații similare.

Insuccesul poate fi și urmare a deficienței de proiectare didactică, în ce privește organizarea, sistematizarea, selectarea, dozarea și esențializarea atentă a conținuturilor pe secvențe de instruire și sisteme de lecții axate pe obiective operaționale, metode active, evaluare permanentă a randamentului școlar. Vocabularul inadecvat pentru înțelegerea și exprimarea informației, verbalismul excesiv sunt inacceptabile.

Neutilizarea rațională a timpului orei de curs, cu „timpuri morți” pentru întregul colectiv sau pentru elevii dotați și un ritm alert de lucru sau practicarea unor lecții „maraton”, indiferent de gradul de înțelegere sau de efectuare a sarcinii de lucru sunt alte cauze de insucces școlar.

Analiza cauzelor insuccesului școlar determină conjugarea tratamentului pedagogic cu cel al acțiunilor sociale sau terapeutice.

Spre exemplu, în rezolvarea problemelor de matematică, mijloacele folosite pot fi variate, realizându-se informarea progresivă a elevilor cu evantaiul acestora și educarea unei aptitudini adecvate de lucru. Pentru eficiență, în multe cazuri, se utilizează mijloace grafice, fără să se abuzeze însă de generalizarea sistematică a utilizării lor.

Modul de prezentare și soluționare a problemelor se va face prin respectarea particularităților de vârstă, de la concret-intuitiv prin manipularea obiectelor, a instrumentelor de măsură: balanțele, metrul, banii, decupaje și asamblări de figuri geometrice, experimente asupra unor măsurători, cântăriri la reprezentare grafică imagistică, probleme pe baza unor imagini, cu concretizarea relațiilor între mărimi prin segmente, diagrame, săgeți, la descompunerea problemelor compuse în probleme simple, fără a fi rezolvate succesiv deoarece nu acest fapt interesează, ci construirea raționamentului, legătura dintre secvențe. În cadrul acestor activități, elevii sunt dirijați să sesizeze mersul raționamentului și să învețe să elaboreze tactica și strategia soluționării prin elaborarea planului de rezolvare a problemei. Examinarea unei probleme complexe se realizează de obicei prin metodele analitică, sintetică sau ambele metode folosite simultan. Deosebirea dintre cele două constă practic în punctul de plecare al raționamentului. Prin metoda sintezei se pornește de la datele problemei spre aflarea soluției, iar prin metoda analizei se pleacă de la întrebarea problemei spre datele ei și stabilirea relațiilor matematice dintre acestea.

Practica a demonstrat că metoda sintezei este mai accesibilă, dar nu solicită prea mult gândirea elevilor, uneori abătându-le atenția de la întrebarea problemei. Metoda analitică pare mai dificilă, dar solicită mai mult gândirea elevilor, determinându-i să privească problema în totalitatea ei, să aibă mereu în atenție întrebarea finală, raportul dintre datele cunoscute și necunoscute. Analiza logică a problemei, după repetarea și înțelegerea enunțului, se realizează concomitent cu formularea orală a planului de rezolvare, urmată de consemnarea în scris a acestuia, prin activitate frontală sau independentă sub variate forme: de întrebări, titluri, enunțuri succinte. Rezolvarea poate fi scrisă prin intercalarea întrebărilor din plan cu calculul, asigurând o estetică a așezării în pagină, care ilustrează legătura între consemnarea succintă a datelor enunțului, a planului gândit și a calculului realizat, cu marcarea răspunsului obținut și generalizarea prin transpunerea problemei în expresie numerică sau formula literală.

Este oportun să se rezolve nu mai mult de una-două probleme într-o oră de curs, insistând asupra raționamentului și investigând soluționarea pe mai multe căi pentru exersarea flexibilității gândirii decât să se exagereze cu soluționarea stereotipă, superficială a mai multor probleme sau să se consume timpul pentru o singură problemă.

Locul problemei în succesiunea secvențelor instruirii trebuie bine ales, în funcție de curba de efort la care este solicitat copilul și de scopul și obiectivele stabilite. Trebuie evitate situațiile în care problemele sunt planificate exclusiv la sfârșitul lecției, lăsând sarcina efectuării lor complete în recreație sau acasă.

O pedagogie a inițiativei, stimularea creativității constituie imperativul actual prin care se pot declanșa resorturile cognitive, afective și psihomotorii ale micului școlar, în procesul de provocare, organizare și conducere a învățării eficiente.

În procesul învățării, în general, fiecare copil trebuie ajutat să depășească situațiile de execuție, prin ridicarea, în măsura în care este posibil, la un nivel superior de utilizare a cunoștințelor proprii, astfel încât elevul să știe să facă achiziții.

Bibliografie:

1. Bratu, C., *Aplicații ale metodelor de gândire critică în învățământul primar*, Editura Humanitas Educațional, București, 2004.
2. Macarie, C., *Alternative metodologice moderne - O provocare pentru activitatea didactică*, Editura Măiastră Târgu-Jiu, 2005.

RELAȚIA PROFESOR – ELEV ÎN CONTEXTUL ACTUAL

Prof. Mihaela Bîrjac, Colegiul Tehnic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Cadrele didactice, în procesul lor de formare, au ca obiecte de studiu psihologia, pedagogia și metodică predării, specifică disciplinei pe care o au ca specializare.

În facultate sunt puse bazele teoretice ale profesiei pe care o vor îmbrățișa, așa că, indiferent de specialitatea pregătirii, cadrele didactice au în „bagaj” și o pregătire psiho-pedagogică pe care trebuie să o pună în aplicare la întâlnire cu clasa de elevi.

Relația pe care cadrul didactic o are cu elevii a evoluat de-a lungul timpului, de la relațiile „autocrate”, la relațiile democratice de astăzi.

În această perioadă intens informatizată, când calculatorul este obiectul principal (pentru unii!) de studiu, de petrecerea timpului liber (uneori el devine chiar „cel mai bun prieten”), relațiile interumane s-au schimbat foarte mult.

Relațiile de calitate atât în școală, cât și în societate presupun principii clare de parteneriat reciproc și de asemenea presupun valori morale sănătoase cum sunt: prietenia, cinstea, respectul reciproc și chiar iubirea. Dacă un profesor nu este apropiat elevilor, atunci și rezultatele muncii sale vor avea de suferit, pentru că, ei, copiii, sunt cei care apreciază în mod real când un profesor îi înțelege, îi apreciază, le împărtășește din experiența de viață și este uneori cel care are răbdarea să-i asculte, răbdare pe care n-o întâlnesc la părinții lor. Profesorii trebuie la rândul lor să vadă în elevi parteneri ai procesului instructiv - educativ și nu doar „mașini de înmagazinat informații”. Relația profesor - elev este o relație de influențare reciprocă, deoarece partenerii acestora trebuie să fie în permanentă comunicare.

Revenind la faptul că învățământul trebuie să pulseze în același ritm cu condițiile economice, este tot mai clară ideea că metodele tradiționale de învățare se vor împlini cât mai eficient cu cele moderne deoarece învățământul urmărește să militeze pentru o educație care să formeze omul pe tot parcursul vieții lui, în conformitate cu cerințele pieței muncii.

Procesul de învățământ nu trebuie să fie doar o transmitere unidirecțională de informații (vezi unele metode tradiționale), ci un proces complex de comunicare bilaterală profesor – elev, iar pentru aceasta trebuie dezvoltate copiilor abilitățile de comunicare. Asta înseamnă că profesorul își pierde „rolul principal” în procesul de învățământ, acceptându-l pe acela de partener al educației, relația profesor-elev bazându-se pe respectul și responsabilitatea de care trebuie să dea dovadă fiecare participant.

Metodele moderne de predare-învățare s-au diversificat. Eficiența unei metode depinde în mare măsură de situația concretă de învățare.

Cerința primordială a educației progresiste, cum spune Jean Piaget, este de a asigura o metodologie diversificată bazată pe îmbinarea activităților de învățare și de muncă independentă, *cu activitățile de cooperare, de învățare în grup*.

Învățământul modern se bazează pe o metodologie axată pe acțiune, operatorie, deci pe promovarea metodelor activ-participative. Acestea vor solicita mecanismele gândirii, ale inteligenței, ale imaginației și creativității. Cum se definește un elev activ?

„Activ” este elevul care „depune efort de reflecție personală, interioară și abstractă, care întreprinde o acțiune mintală de căutare, de cercetare și redescoperire a adevărilor, de elaborarea a noilor cunoștințe”

Astăzi o multitudine de metode interactive se bazează pe activități desfășurate în grup, în grupuri mici (3-4 elevi) :

- Metoda predării-învățării reciproce
- Mozaic
- Cascada (STAD)
- Metoda turnirurilor între echipe

- Metoda schimbării perechii (a cercurilor concentrice)
- Metoda piramidei (bulgărele de zăpadă)
- Învățare dramatizată, etc.

Astăzi, relațiile dintre oameni s-au răcit, respectul este de multe ori un cuvânt necunoscut. Starea aceasta se datorează și lipsei unei viziuni pe o perioadă mai lungă de timp în ceea ce trebuie să însemne un învățământ modern conectat la pulsul vieții moderne.

Procesul de învățământ deține un rol hotărâtor în definirea omului ca personalitate, iar misiunea școlii este de a forma această personalitate în conformitate cu cerințele vieții sociale. Un alt factor care influențează formarea copilului este familia. O mare parte a deprinderilor dobândite de copil: cunoștințe din natură, reguli de igienă, de comportament sunt dobândite în cadrul familiei. Familia deține un rol deosebit de important în dezvoltarea copilului din punct de vedere fizic, intelectual, moral, etc.

În concluzie, cei doi factori, școala și familia trebuie să aibă un scop comun: formarea personalității umane integrale și armonioase.

Este drept că începând cu vârsta școlară, o influență covârșitoare asupra copilului o are școala și mai puțin familia, dar aceasta nu ar trebui să renunțe la rolul său. Aș încheia cu un citat care definește rolul școlii: „*într-o societate, școlile dobândesc legitimitate în măsura în care obiectivele lor se leagă de valori culturale mai generale - cum sunt socializarea și educația – și în măsura în care își adaptează structurile și procedurile la modele de operare prestabilite și specifice organizațiilor cu profil educațional*”(W.R.Scott, 2001/2004, 46).

BIBLIOGRAFIE :

1. Scott, W.R.: *Instituții și organizații*, Ed. Polirom, Iași, 2004
2. Gaur, Evelina, *Tehnici de comunicare*, Ed. Mediamira, Cluj Napoca, 2001

CREATIVITATE ȘI IMAGINAȚIE ÎN ABORDAREA PREDĂRII-ÎNVĂȚĂRII ISTORIEI

Profesor Teompa Aviu – Ștefan, Colegiul Tehnic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Mulți profesori nu realizează importanța și impactul pozitiv în educație a unui element central, creativitatea. Rolul profesorului nu este să transfere în mod mecanic noțiuni și date ci să provoace gândirea elevilor săi, să le dezvolte critica și creativitatea. Un bun profesor nu le spune elevilor ce să gândească, aceasta realizându-se printr-o diseminare personală pe baza informației primite.

Creativitatea în procesul educativ îi ajută pe elevi să-și dezvolte propria capacitate de critică, de creație, ca parte esențială a modului de gândire și a personalității. Minte umană este liberă să se exprime și provocată constant de către un mentor adevărat poate crea noi și revoluționare idei. Prin educație profesorul nu trebuie să-și asume un rol de paznic al elevului, ci de mentor, care cultivă și încurajează dezvoltarea potențialului elevilor săi: în aceasta constă creativitatea în procesul educativ.

Această idee este prezentă și în cadrul legii învățământului, unde se spune că procesul educativ trebuie să tindă spre dezvoltarea liberă, integrală și armonioasă a individualității umane, în formarea personalității autonome și creative. Astfel, procesul educativ ar consta atât în transmiterea informațiilor, cât și în formarea aptitudinilor, a capacităților de gândire, de critică liberă, de exprimare a emoțiilor, deci de formare a unei individualități unice și independente. Creativitatea în procesul educativ este deci recunoscută ca fiind singura modalitate eficientă într-o dezvoltare armonioasă și proprie a persoanei.

Realitatea școlilor românești este însă cu totul altfel. Școlile formează personalități uniforme – uniformizarea comportamentului elevilor prin regulamente și activități anoste. Profesorii care oferă mai mult decât informațiile programei școlare, care se implică practic și în comunicarea cu elevii săi, în suportul emoțional al acestora și în provocarea acestor minți tinere sunt rari și de multe ori munca lor de mentori este învinsă de atitudinea autoritară și stereotipă a altor profesori.

Creativitatea în procesul didactic presupune două variabile: stimularea acestora la elevi și formarea, aplicarea unor metode creative și atractive în predare. Astfel, stimulând creativitatea elevilor, se stimulează dezvoltarea gândirii lor ca sursă de satisfacție și autorealizare. Fără creativitatea persoanei, umanitatea nu ar fi cunoscut cele mai importante inovații și progrese, de aceea este un fapt extrem de nefericit ca în școlile noastre se stimulează mai degrabă o atitudine conformistă și rituală de supunere și învățare mecanică.

Astfel se poate spune că creativitatea în procesul didactic trebuie să devină un imperativ și o prioritate pentru fiecare profesor. Dascălii trebuie să înțeleagă că rolul lor nu se limitează la a transmite informațiile incluse în programa școlară, ci că ei formează minți luminate și personalități.

Deși cultivarea creativității au devenit în ultima perioadă o cerință importantă a școlii contemporane românești, există însă numeroase obstacole în îndeplinirea acestei necesități iar pentru depășirea acestora este necesar concursul tuturor celor implicați în procesul educațional.

Sistemul educațional actual oferă condiții identice, medii, pentru toți elevii dintr-o clasă, fapt care-i dezavantajează pe toți: elevii slabi rămân în urmă și înregistrează eșecuri școlare, elevii buni se plictisesc la oră, iar elevii creativi nu primesc suficiente sarcini în acest sens. Cei mai mulți dintre profesori apelează în continuare tot la metodele clasice, tradiționale în detrimentul celor moderne activ – participative și mai consideră și azi că elevul bun este apt să reproducă întocmai din manual sau din caietul de notițe.

În același timp, activitățile extradidactice oferă numeroase ocazii pentru cultivarea creativității și imaginației (cercurile de elevi, excursiile și vizitele, serbările școlare, vizionările de filme și spectacole, redactarea de reviste școlare pe tematică istorică, realizarea de panouri pentru marcarea momentelor importante din istoria românilor și istoria universală, organizarea colțului muzeal etc.).

Elevii au nevoie să li se ofere din când în când ocazia de a scrie în vederea stimulării creativității și imaginației mai ales în cadrul orelor de limba și literatura română sau limbi moderne, deși asemenea activități nu pot fi realizate decât într-un context favorabil ca spațiu și număr de ore. În ciuda acestor dezavantaje care țin de lipsa timpului în contextul unui număr de ore redus și a unei programe stufoase, metoda atelierului de scriere prezintă și numeroase avantaje.

Astfel la clasa a V – a în cadrul studiului de caz *Mersul la școală*, sunt redate câteva informații despre școlile ateniene. Nu exista nici o lege referitoare la școli. Școlile erau particulare și nu toți își puteau permite să le frecventeze. Nu existau școli pentru fete. Ele erau educate în familie. Dacă merge la școală, băiatul învăța să citească, să scrie (grecii scriau pe tăblițe de lut acoperite cu ceară, folosindu-se de un condei special din metal sau os ascuțit la un capăt), să calculeze cu ajutorul abacului, să cânte la liră, să danseze, să recite poezii. Era foarte important să recite bine deoarece poezia era făcută pentru a fi ascultată, nu citită. Apoi după-amiaza și-o petreceau exersând la gimnaziu (loc public pentru exerciții fizice). La vârsta de 15 ani, băieții atenieni părăseau școala pentru a deveni ucenici. Dacă doreau să studieze în continuare, trebuiau să-și găsească propriul profesor pentru că nu existau universități. În unele cazuri, deveneau elevii unui filosof care dădea lecții grupurilor de tineri în agora (piața publică la greci) sau gimnaziu. Educația la spartani era diferită. Băieții spartani erau învățați să îndure frigul, foamea, durerea. Pornind de la aceste date clasa este împărțită în trei grupe fiecare având sarcini diferite. Grupul fetelor trebuie să-și imagineze că aparțin unor puternice familii aristocratice și să enunțe 10 învățături pe care le primesc de partea familiilor din care fac parte. O grupă de băieți au ca și sarcină să-și imagineze că sunt în vechea cetate polis Atena și să descrie viața de elev de 12 ani pe parcursul unei zile. Cealaltă grupă de elevi joacă rolul copiilor spartani și trebuie să descrie calvarul unei zile ca s-a axat pe pregătirea fizică.

Cu siguranță un asemenea exercițiu de imaginație creează o emulație în rândurile elevilor care se văd puși în fața unui paradox, abandonarea ideii de învățământ actual în detrimentul a ceea ce s-a întâmplat în vechea Grece. Datele oferite sunt repere care-i determină să se încadreze în anumite limite, standarde convenționale. Mărturiile elevilor se pot încadra în următoarea formulă.

Grupa fetelor: *alege cel mai potrivit nume pentru copilul tău, vârsta de căsătorie este timpurie, întotdeauna bărbatul este cel care ia o hotărâre, rolul fetelor este să aibă grijă de casă, nu se poate ieși din casă numai însoțite de sclave, femeile sunt inferioare bărbaților ca și grad de inteligență, atunci când bărbatul are un oaspete femeia nu se arată la vedere, femeia este lipsită de drepturi politice și economice, femeia are dreptul să achiziționeze numai lucruri necostisitoare, femeia cetățean se putea căsători cu un bărbat cetățean.*

Grupa elevilor atenieni au optat pentru următorul discurs: *astăzi făcut exerciții de aritmetică de scădere cu două cifre pe care le-am înțeles pe deplin, am învățat să purtăm un dialog civilizat cu o persoană în vârstă pe tema ironiei, iar în final am discutat despre gloria de a fi învingător într-o întrecere sportivă. După - amiază am făcut exerciții de săritura în lungime cu elan și aruncarea suliței.*

Grupa elevilor spartani au dat curs următorului mod de desfășurare a programului: *astăzi deși este destul de frig și plouă ne-am întâlnit la marginea cetății pe baza militară, fiind sumar îmbrăcați ce aceleași haine pe care le-am purtat peste vară. După aproximativ o oră de încălzire am escaladat muntele din apropiere parcurgând distanța de 5 kilometri până în vârf în mai puțin de o oră. Obosiți după cățărare ne-am odihnit puțin după care am primit ordin să strângem lemne pentru a face foc. La marginea focului ne-am încălzit și am mâncat fiecare ce avea. La scurt timp s-a dat startul pentru plecare, ultimul care ajunge în tabără având ca și pedeapsă să lupte desculț cu toți tovarășii. După mai bine de patru ore de program intens ne-am reîntors acasă istoviți.*

Un asemenea atelier de lucru îi pune pe elevii de clasa a V- a în ipostaza de a trăi teoretic alte realități pe care copii de vârsta lor, în alte timpuri, le-au trăit cu adevărat.

La nivelul clasei a VI –a *Viața copiilor din Evul Mediu până în pragul secolului XIX* poate constitui o modalitate de lucru prin care elevii recurg la imaginație și creativitate. Pentru buna desfășurare a activității profesorul oferă câteva date necesare prin care se îndrumă activitatea elevilor pentru realizarea unui eseu de factură istorică:

- societatea medievală era una a oamenilor tineri (puțini ajungeau să depășească vârsta de 30 de ani)
- copiii intrau în rândurile adulților mult mai devreme
- jocurile erau puțin diversificate, cele sportive făceau trecerea băieților spre stadiul de bărbați (la 14 ani erau considerați majori)
- fetele de viță nobilă erau crescute la mănăstire până la căsătorie
- educația religioasă avea un rol important în viața copiilor (se făcea în colectivul familiei, în fiecare zi i se spunea că a minți, a fura sau neascultarea de părinți sunt păcate)
- în familiile patriciene și nobiliare apar reguli de comportament civilizate referitoare la utilizarea linguriței, a furculiței
- școala devine cu timpul o prezență activă în rândul copiilor, mai ales în familiile bogate, limba latină, gramatica, teologia, filosofia se studiau în școlile iezuite
- patronii de ateliere se angajau prin contract să asigure ucenicilor cunoștințe elementare de citit, scris și educație religioasă.
- secolul XVIII reprezintă o revoluție în educația copiilor (aparitia orfelinatelor, un program specific de educație pentru fete, o mai mare diversificare a disciplinelor pentru băieți).

Dezvoltând aceste idei elevii vor realiza la final de an școlar un eseu având ca și temă Copilăria și viața copiilor într-o perioadă istorică aparte din existența omenirii. Este o temă deosebit de complexă care impune o perioadă mai îndelungată de concepție și realizare și se finalizează cu o notă.

La clasa a VII –a, *Viața cotidiană în timpul primului război mondial* poate să reprezinte o formă prin care profesorul exersează capacitatea elevilor de a se interpune în situații, în cazul de față limită, care fac apel la imaginație. Sarcinile de lucru sunt diverse și se realizează după parcurgerea lecției *Primul război mondial*.

Grupa I are ca și sarcină de lucru ca în timpul orei să consemneze însemnările unui medic militar francez aflat pe frontul de Vest în bătălia de la Verdun. O altă grupă trebuie să redacteze o scrisoare a unui soldat român, adresată familiei în vara anului 1917, imediat după luptele de pe frontul din Moldova, de la Oituz, Mărăști și Mărășești. Cea de-a treia grupă are ca și activitate să-și imagineze cele relatate în jurnalul său de un tânăr recrut britanic în prima zi tranșee pe frontul din Franța. Ultima grupă are ca și sarcină de îndeplinit să-și imagineze trăirile sufletești ale unui militar rus capturat de armata germană pe frontul din Est.

Cu siguranță în analiza rezultatelor unui astfel de demers se vor regăsi o serie de termeni cheie precum suferință, neliniște, mizerie, moarte, teamă, în jurul cărora se realizează întreaga evocare a temei. Secvențele evocate pot avea ecou și în plan afectiv, marcând în profunzime imaginea a ceea ce înseamnă războiul cu toate consecințele ce decurg. Tema războiului este generoasă în a oferi viziuni apropiate de adevăr, fiind totodată și o abordare din perspectiva învățămintelor care reies din peisajul acesta sinistru pe care-l reprezintă un asemenea eveniment de amploare.

Manualele de istorie de clasa a VIII –a prezintă regimul comunist din România, dar tema poate să fie îmbogățită practic prin recurgerea la istoria orală. Elevii au ca și sarcină de lucru să-și intervieveze părinții pe tema respectivei perioade din istoria noastră. Întrebările sunt diverse și se pot încadra în următorul simulator:

- ce ai simțit atunci când ai devenit pionier?
- care a fost cel mai mare neajuns al regimului pentru tine?
- ai simțit că ești urmărit de organele de securitate?
- care sunt trei măsuri pe care regimul comunist le-ar fi putut lua pentru a-și continua existența?
- cum ai reacționat față de evenimentele din decembrie 1989?
- un lucru pe care-l regreți că nu l-ai făcut din curaj sau din alt motiv în timpul regimului ceaușist?
- care sunt sentimentele actuale față de regimul trecut?

Având asemenea repere, cultivarea gândirii inovatoare a devenit o sarcină importantă a școlilor de masă. Pe lângă efortul tradițional de educare a gândirii critice, stimularea fanteziei apare și ea ca un obiectiv major. Aceasta implică schimbări importante, atât în mentalitatea profesorilor, cât și în ce privește metodele de educare și instruire. Trebuie schimbat climatul, pentru a elimina blocajele culturale și emotive, puternice în școala din trecut. Se cer relații distinse, democratice, între elevi și profesori, ceea ce nu înseamnă a diminua statutul social al celor din urmă. Apoi, modul de predare trebuie să solicite participarea, inițiativa elevilor - e vorba de acele metode active, care-l determină pe elev să se implice cu mai mare responsabilitate.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cucoș Constantin, *Pedagogie, ediția a II-a revăzută și adăugită*, Editura Polirom, Iași, 2006
2. Cocos Constantin (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, Iași, 2005
3. Cosmovici Andrei, Iacob Luminița, *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași, 1998
4. *Manual de istorie, clasa a V-a* Editura, Teora București, 2005
5. *Manual de istorie, clasa a VI –a*, Editura Corint, București. 2005.

GRĂDINIȚA- TREAPTĂ PREMERGĂTOARE ȘCOLARIZĂRII

*Prof. înv. preșcolar Morar Cristina Adriana
G.P.N.Cionești- Grup Școlar Agromontan „Țara Moșilor” Albac*

Impulsul cerințelor dezvoltării sociale și implicit sistemele de învățământ își modifică structurile astăzi, căutându-se modernizarea metodelor de predare, a conținutului, a formelor de organizare. Totodată formele de colaborare, de cooperare dintre diferitele instituții educative (familie – școală - comunitate) capătă valențe sporite.

Pregătirea copiilor preșcolari pentru școală capătă o chestiune de vie actualitate, în condițiile intensificării și accelerării întregului proces de învățământ. Sprijinirea viitoarei activități școlare o realizează grădinița, scopul final al activității ei fiind pregătirea multilaterală a copilului, pentru munca din școală, prin intermediul a două forme specifice: jocul, urmat îndeaproape de învățare.

Jocul reprezintă calea cea mai importantă prin care copilul mic primește informații, iar învățarea la nivelul copiilor de grupă mare apare atunci când structurile psihice permit trecerea din planul acțiunii în cel al vorbirii, fiind considerată drept impuls principal al dezvoltării inteligenței, servind la formarea și sistematizarea cunoștințelor elementare pe care copiii le pot dobândi și asimila. Activitățile de învățare dirijată din grădiniță pregătesc preșcolarii pentru lecția din școală (îi pregătesc atât formal cât și informal). Aprecierea activității copiilor prin analiza rezultatelor obținute în cadrul diferitelor activități, a concentrării atenției, a comportării, a conștiinciozității este un mod real de pregătire a preșcolarilor pentru școală.

În cadrul pregătirii pe care trebuie să o asigure grădinița se are în vedere și dezvoltarea fizică armonioasă și mai ales dezvoltarea mișcărilor, ca și posibilitatea de coordonare a acestora. Grădinița trebuie să înlesnească achiziționarea de informații despre diverse aspecte ale mediului înconjurător, antrenându-i prin contactul direct cu aceasta la o activitate permanentă, interesantă care se solicite participarea cât mai multor simțuri, a gândirii și a vorbirii. Datele senzoriale bogate asigură formarea unui bagaj de reprezentări necesare în progresul posibilităților de cunoaștere. Particularitățile formării imaginii senzoriale sunt determinate de sensibilitatea diferitelor sisteme senzoriale și de dinamica dezvoltării preciziei și fineței în diferențierea însușirilor separate ale obiectelor; aceste calități încep să se contureze încă de la vârsta preșcolară.

Experimentele psihologice au demonstrat că sensibilitatea cromatică crește nu numai în funcție de vârstă, ci și de specificul activității educative (de unde necesitatea preocupării în acest sens!). Corectarea caracterului confuz, situativ și sărac al reprezentărilor se va face în grădiniță cu ajutorul desenelor, al exercițiilor de comparare și clasificare a imaginilor, oferind și ușoare generalizări.

Pentru că trecerea de la intuitiv la verbal nu depinde numai de bogăția experienței intuitiv - acțional, ci și de gradul de elaborare a tipurilor superioare de activitate, de orientare și investigație este necesară o judicioasă organizare a activității de instruire. Încă din perioada preșcolară procesele intelectuale capătă o independență relativă și iau forma unor acțiuni, a unor raționamente specifice pe baza cărora se dezvoltă operații intelectuale și se conturează sarcini speciale de cunoaștere. Acestea se traduc prin ușurința cu care preșcolarii fac asociații între diferite obiecte, în încercările de transfer al unor reacții în situații noi, în nevoia de a primi explicații cauzale asupra unor fenomene, obiecte și fapte din mediul înconjurător.

În privința motivelor activității, preșcolarul poate să facă unele ierarhizări și sistematizări, devenind rezistent la stimuli colaterali care l-ar putea sustrage. El poate să aducă acum unele motivări logice în justificarea unei acțiuni, putând să înțeleagă semnificația unei obligații și să rezolve corect o sarcină acceptată. Prin alegerea cu grijă a activităților impuse preșcolarilor și prin motivarea utilității acestora, ei se obișnuiesc să devină perseverenți și să reziste tentațiilor.

O preocupare specială în procesul pregătirii pentru școală este activizarea gândirii preșcolarului prin posibilitățile oferite de problematizare. O mare atenție trebuie acordată formulării răspunsurilor – copilul fiind mai avansat în acțiune decât în vorbire – fapt care obligă la dezvoltarea corespunzătoare a planului verbal pentru a ajunge treptat la etapa gândirii logico-operaționale.

Înțelegerea noțiunilor matematice prin exerciții care să înlesnească înțelegerea unor relații și structuri specifice este o altă „țintă” a grădiniței. Dacă predarea noțiunilor de număr este o sarcină a primei clase primare, pregătirea copiilor pentru înțelegerea ei se impune a fi rezolvată încă din grădiniță. Astfel grădinița pregătește copiii pentru sarcinile școlii, dezvoltându-le capacitățile intelectuale în acțiune; conștientizând diverse raporturi cantitative prin acțiune concretă, copilul va fi pregătit pentru înțelegerea conceptului de număr.

Știute fiind particularitățile psihofizice ale preșcolarilor de grupă pregătitoare, se va pune deosebit accent pe acele forme de activitate care determină dezvoltarea motricității, a mișcărilor fine ale mușchilor mici și coordonarea acțiunii mușchilor cu ajutorul văzului (coordoanarea oculo-motorie). În acest sens se urmărește:

- exersarea lucrării pe întreaga suprafață a hârtiei;
- în cadrul desenului decorativ, efectuarea temei începând din colțul stâng al suportului plastic spre dreapta, și nu în jos, așa cum se consideră tendința majorității preșcolarilor;
- parcurgerea succesivă a spațiilor lăsând între ele intervale egale;
- încadrarea lucrării în limitele spațiului dat;
- repetarea unor elemente simple sau combinate pentru a-i obișnui cu ritmicitatea și cursivitatea în executarea temelor.

Cu ajutorul desenului, preșcolarii sunt deprinși cu citirea creațiilor proprii, fiecare copil dovedind capacitatea proprie de gândire și exprimare; din lectura desenelor se observă relația dintre imaginea grafică redată de copii și imaginea mentală exprimată în cuvinte.

Studierea programei pentru ciclul preșcolar alături de o cunoaștere amănunțită a caracteristicilor biopsihofizice ale preșcolarului, ajută educatoarea în formarea și pregătirea preșcolarului - viitorului elev - ușurându-i adaptarea în clasa I!

BIBLIOGRAFIE

1.Revista *Învățământului Preșcolar*, nr.1 / 2011

2.Golu,P.- *Învățare și dezvoltare*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985

IPOSTAZE MITICE ALE SATULUI

„Sat al meu, ce porți în nume/sunetele lacrimii”

Prof. Crișan Mirona Olivia, Colegiul Tehnic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Există scriitori care s-au declarat prin opera lor tributari unui curent ori unei direcții. Cu Lucian Blaga ne situăm însă la o răscruce deoarece, deși creatorul unei ample opere literare și filosofice, o parte a operei sale poate fi revendicată de tradiționaliști. Fiind situat între modernism și tradiționalism, poetul tăcerilor nu va vedea în acesta o contrarietate, așa cum aceste două curente erau percepute în contemporaneitate, ci mai degrabă o întrepătrundere, o continuitate, o înrădăcinare.

Această punte este ilustrată cel mai bine în *Elogiul satului românesc*. *Elogiul...* este discursul rostit cu ocazia acceptării – timpurii, la doar 41 de ani – a lui Blaga ca membru al Academiei Române. Acest discurs este unul deosebit deoarece exact în 1936 Academia își schimbă legile. Până atunci acceptarea unui nou membru era posibilă doar după decesul altuia, iar discursul era de obicei un *laudatio* al predecesorului. Pentru Blaga acesta lipsește iar obiectul panegiricului său devine satul românesc: „Vreau să vorbesc despre singura prezență încă vie, deși nemuritoare, nemuritoare deși așa de terestră, despre unanimul nostru înaintaș fără de nume, despre: satul românesc.”²¹

De altfel poetul se vede drept un produs al satului său deoarece copilăria și adolescența curg în lumea sacră a satului: „Sunt fiu de preot – toată copilăria, o fantastic de lungă copilărie,

²¹ Lucian Blaga, „Elogiul satului românesc” în *Izvoade*, Humanitas București, 2011, p.14.

adolescența, înfîia tinerețe pînă la vîrsta de douăzeci și atîția ani, le-am petrecut, cu întreruperi impuse de nomadismul sezonier al școlarului, la sat, sau în nemijlocită apropiere, în orice caz în necurmat contact cu satul natal.”

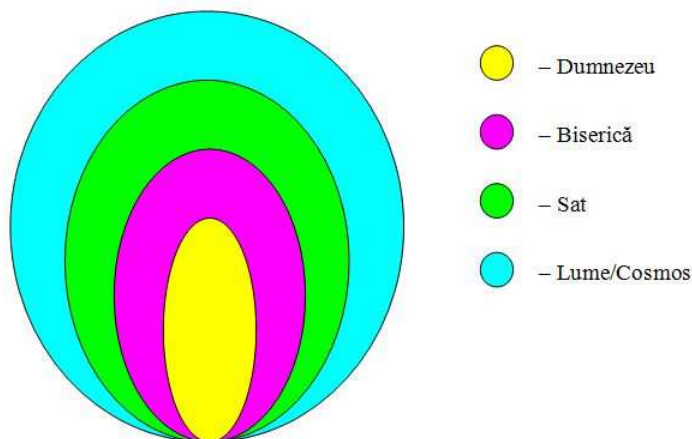
Poezia dedicată satului său natal este 9 Mai 1895. Titlul ilustrează data nașterii poetului în satul Lancrăm. Renumite credem că sunt de altfel și versurile „Sat al meu, ce porți în nume/sunetele lacrimiei”²². Intrarea în viață a unei noi ființe este condiționată de doi factori: liberul arbitru „în cea noapte te-am ales” și predestinare, chemare, atracție pre-embrionară: „la chemări adânci de mume”. Stratul mumelor este cu siguranță o moștenire sufletească ancestrală: „Să iubim și să admirăm cultura populară, dar, mai presus de toate, să luăm contactul, dacă se poate, cu centrul ei generator, binecuvîntat și rodnic ca stratul mumelor.”²³

Strofa se construiește pe cel puțin două imagini: vizuale aparținînd câmpului lexical al călătoriei „ca prag de lume/și potecă patimei” și auditive prin epitetele „sunetele lacrimiei” „chemări adânci”²⁴.

Cea de-a doua strofă se formează în paralelismul eu/ m-/ - tu/tine luând forma unei mulțumiri lui Dumnezeu: „în tine cine m-a chemat/fie binecuvîntat”. Satul arhetipal al eului liric nu este unul al desfătării și fericirii ci unul al plîngerii și tînguiri eterne „sat de lacrimi fără leac.”²⁵

De altfel sosirea în rîndul lumii a unui nou suflet nu reprezintă o modificare ci mai mult o integrare, contopire a sufletului copilului cu sufletul satului: „Cert lucru, pentru a afla ceva despre viața satului și despre prelungirile ei cosmice, e greșit să iscodești sufletul țaranului matur cu zarea retezată de nevoile vieții, de mizeriile și de cele o sută de porunci ale zilei. Pentru a-ți tăia drum spre plenitudinea vieții de sat trebuie să cobori în sufletul copilului.”²⁶ Copilăria este descrisă ca fiind o vîrstă a magiei, o oglindire a obiceiurilor ancestrale aduse cu noi din spații etere: „Copilăria mi se pare singura poartă deschisă spre metafizica satului, spre acea stranie, și firească în același timp, metafizică, vie, adăpostită în inimile care bat sub acoperișele de paie, și oglindită în fețele bîntuite de soartă, dar cu ochii atârnați de cer.”²⁷

Blaga vede spațiul rural integrat și integrant de aceea vom încerca și o reprezentare grafică a demersului, un fel de schemă spirituală a satului. Biserica este un spațiu teocentric, biserică care se găsește la rîndul rău în centrul satului iar **satul** în **omphalos-ul** cosmosului. Copilul este liantul, și receptaculul cel mai potrivit acestor îmbinări de ipostaze plasate ca într-o pupa russa: „Trebuie să te transpui în sufletul unui copil, care stă tăcut în marginea sorbului, și-și imaginează acea dimensiune „fără fund”, ca să ghicești ce poate însemna pentru om o geografie mitologică.”²⁸

²² Lucian Blaga, *Poezii*, vol.I, antologie, prefață, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p.78.

²³ Lucian Blaga, „Elogiul satului românesc” în *Izvoade*, Humanitas București, 2011, p.25.

²⁴ Lucian Blaga, *Poezii*, vol.I, antologie, prefață, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980, p.79.

²⁵ Lucian Blaga, 1980, *op.cit.*, p.79.

²⁶ Lucian Blaga, „Elogiul satului românesc” în *Izvoade*, Humanitas București, 2011, pp.15-16.

²⁷ Lucian Blaga, 2011, *op.cit.*, p.16.

²⁸, p.17.

Satul poate fi văzut în această cartografiere pe două planuri. Dacă cel orizontal este clarificat cel vertical va regăsi **satul** drept **axis mundi** între cer și pământ: „În beznă zăream dintr-o dată Calea laptelui și stelele, ca ciorchini grei și mari, coborâte până aproape de acoperișele de paie. Priveliștea era copleșitoare ; sub impresia ei trăiam în credința că într-adevăr noaptea stelele coboară până aproape în sat, participând într-un fel la viața oamenilor și ascultându-le răsuflarea în somn. Sunt aici în joc sentimente și vedenii nealterate de nici un act al rațiunii și de nici o cosmologie învățată și acceptată de-a gata. Iată experiențe vii, cari leagă cerul de pământ, care fac o punte între viață și moarte și amestecă stihiiile după o logică primară, căreia anevoie i te poți sustrage, și care mi se pare cu neputință în altă parte, decât în mediul înțeles și trăit ca o „lume”, a satului.”²⁹

O altă ipostază a satului este aceea de sat-idee, satul ideal, mitic care depășește granițele realului: „Nu e mai puțin adevărat însă că în toate ținuturile românești, mai poți să găsești și astăzi sate, cari amintesc ca structură sufletească „**satul-idee**”. „Satul-idee” este satul care se socotește pe sine însuși „centrul lumii”, și care trăiește în orizonturi cosmice, prelungindu-se în mit.”³⁰

De asemenea, satul are și un statut de entitate sine stătătoare și auto-suficientă, deoarece are o stabilitate aproape încăpățânată și statornică în ciuda greutăților: „Satul, situat în inima unei lumi își e oarecum sieși suficient. El n-are nevoie de altceva decât de pământul și de sufletul său și de un pic de ajutor de sus, pentru a-și suporta cu răbdare destinul.”³¹

Spațiul rural a fost întotdeauna coloana vertebrală pe care s-a sprijinit poporul și datorită căreia și-a câștigat și independența. **Satul** devine astfel **anistoric**, atemporal și prin urmare etern: „Satul e atemporal. Conștiința surdă, mocnind sub spuza grijilor și a încercărilor de tot soiul, conștiința de a fi o lume pentru sine, a dat satului românesc, în cursul multelor secole foarte mișcate acea tărie fără pereche de a boicota istoria, dacă nu altfel, cel puțin cu imperturbabila sa indiferență.”³² Într-adevăr ideea este perpetuată și în *Sufletul satului*, suflet care devine sinonim cu nemurirea: „Eu cred că veșnicia s-a născut la sat.”

Un alt concept pe care îl integrează în această geografie spirituală românească este cel de *spațiu mioritic*: „Avem un orizont sufletească al nostru, acel spațiu indefinit ondulat, ca plaiurile țării, manifestat îndeosebi în doină și în cântecele noastre, și nu mai puțin într-un unanim sentiment românesc al destinului.”³³ Din acest spațiu s-a născut cultura română, cultură care poate fi majoră doar dacă se va modela pe baza culturii populare: „Dar o cultură majoră mai mare nevoie și de temelie, iar această temelie sine qua non e totdeauna matca stilistică a unei culturi populare. Să ne întoarcem privirile spre trecut.”³⁴

În încercarea s-a de a capta și replica în opera sa ceea ce chiar el a denumit *sufletul satului* transilvan, Lucian Blaga calcă pe drumul sigur a teoretizării conceptelor cu aplicabilitate general valabilă. La granița dintre tradiție și modernitate acesta reușește să facă o simbioză stilistică a celor două curente definindu-și locul între privilegiții istoriei literare și nu numai.

BIBLIOGRAFIE

10. Blaga, Lucian, „Elogiul satului românesc” în *Izvoade*, Humanitas București, 2011.
11. Blaga, Lucian, *Poezii*, vol.I, antologie, prefată, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980.
12. Blaga, Lucian, *Teatru. Proză autobiografică*, vol.II, antologie, prefată, tabel cronologic și biografie de George Gană, ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Albatros, București, 1980.

²⁹ Lucian Blaga, 2011, *op.cit.*, p.18.

³⁰ *Idem*, pp. 19-20.

³¹ Lucian Blaga, „Elogiul satului românesc” în *Izvoade*, Humanitas București, 2011, p.22.

³² Lucian Blaga, 2011, *op.cit.*, p.17

³³ *Idem*, pp. 25.

³⁴ *Idem*, pp. 24.

LECTORATE CU PĂRINȚII

Prof. Turcu Iuliana, Șc. cu cls.I-VIII” Vasile Goldiș “Alba Iulia

Necesitatea colaborării dintre cadrele didactice și părinți este cu atât mai mare cu cât, în condițiile vieții actuale, timpul acordat de către părinți copiilor este tot mai scurt. Aceasta face ca în multe cazuri, părinții să nu-și cunoască destul de bine copiii. Pentru că nu le cunosc posibilitățile, de multe ori cerințele părinților depășesc posibilitățile copiilor, fapt care duce la suprasolicitare și, în final, la eșec școlar. Pentru a evita perpetuarea unor greșeli de educație și pentru a obține rezultate școlare apropiate de nivelul intelectual al elevilor, colaborarea cu părinții este bine să înceapă cât mai devreme.

În practica școlară există mai multe modalități de colaborare a școlii cu familiile elevilor. Una dintre cele mai eficiente o reprezintă lectoratele cu părinții. În cadrul acestora, pot fi abordate diverse probleme, educatorul având posibilitatea să se adreseze în același timp tuturor participanților fără să-i lezeze, aducând în fața lor spre analiză modele de comportament și greșeli de educație care au dus la comportamentul respectiv. În acest fel, părintele, fără să se simtă vizat, va avea posibilitatea să-și recunoască pentru sine propriile greșeli și eventual să încerce să le corecteze. El poate să-și descopere propriul copil în descriere și astfel și-ar putea schimba atitudinea față de acesta înainte de a fi prea târziu.

În cadrul lectoratelor cu părinții se pot aborda teme care să-i învețe pe părinți cum să se comporte cu copii lor, pentru a le dezvolta trăsături pozitive de caracter.

Iată câteva teme pe care le-am abordat de-a lungul anilor în cadrul lectoratelor cu părinții elevilor pe care i-am educat : *Rolul de educator al părinților, Buna gospodărire a timpului liber, Prevenirea conduitei deficitare a elevilor, Remedierea situației școlare, Elevii cu tulburări de învățare, Implicații psihopedagogice etc.* Practica zilelor noastre demonstrează că o eficiență maximă a procesului instructiv-educativ este pus pe seama colaborării dintre cele două medii educative importante. Familia oricât de mult ar încerca nu poate fără ajutorul școlii să perfecționeze ființa umană astfel încât să corespundă exigențelor societății moderne, după cum nici școala nu și-ar putea atinge obiectivele propuse fără o educație timpurie în familie .

Dacă avem o colaborare strânsă cu părinții, dacă încercăm să-i aducem aproape de eforturile pe care le facem pentru educarea copiilor, roadele acestei colaborări nu se vor lăsa așteptate. Prin toate aceste modalități de colaborare școală-familie se dorește ca familia să se dezvolte ca un izvor de educație nouă. În acest sens, putem considera că fundamentarea pedagogică a conlucrării școlare cu familia devine expresia unei conștiințe active despre pluritatea izvoarelor de educație. De asemenea școala trebuie să convingă familia să devină un participant activ în procesul instructiv-educativ.

BIBLIOGRAFIE:

1.Cosmovici, Andrei –*Psihologie școlară*, Editura Polirom, Iași, 2005

AUXILIARELE CURRICULARE LA FIZICĂ

Prof. Sandea Dorin Gheorghe – Colegiul Tehnic „Alexandru Domșa” Alba Iulia

Accentul pus în pedagogia contemporană pe dimensiunea formativă și instructivă a procesului de învățământ constituie condiția și premisa fundamentală în realizarea de demersuri creative la nivelul lecțiilor.

Capitolul de Optică din curriculumul clasei a IX-a cuprinde Optica geometrică, un capitol uneori greu de înțeles de către elevi, datorită aparatului matematic folosit precum și din cauza legilor stricte ce se aplică. În ajutorul cadrelor didactice și ale elevilor care parcurg această unitate de învățare, a fost alcătuit un curricular auxiliar de către prof. Roșca Marin și prof. Nandrea Maria.

În compunerea acestui auxiliar, s-a pornit de la programa de bacalaureat pentru optica geometrică, s-au evidențiat competențele de evaluat, după care s-a trecut la dezvoltarea temelor din structura auxiliarului, anume: reflexia luminii, refracția luminii, la fiecare având alocat spațiu aplicații referitoare la oglinzi, prismă optică, dioptrul, lentila. Finalul auxiliarului propus cuprinde aplicații referitoare la instrumentele optice (ochiul uman, lupa, microscopul). Activitatea elevilor se bazează pe fișe de documentare, pe fișe de lucru, precum și pe rularea efectivă a aplicației electronice.

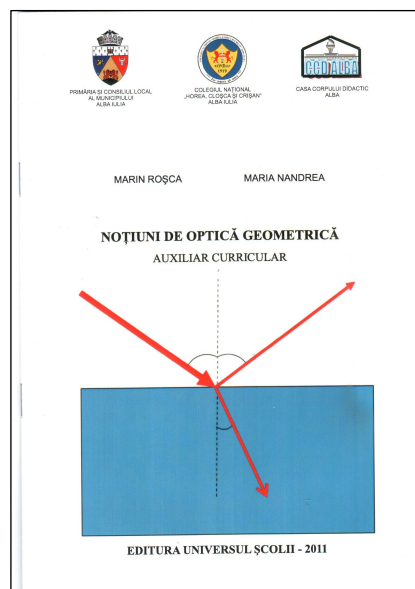
Auxiliarul este bine corelat cu conținuturile manualelor alternative de fizică și cu cerințele Centrului Național de Evaluare și Examinare.

La finalul auxiliarului este propus un dicționar de termeni folosiți la capitolul optică geometrică, pe care elevul îl poate accesa în aplicația electronică foarte simplă. Bibliografia aferentă cuprinde actele normative care reglementează programele școlare, programele de examen, precum și alte lucrări de specialitatea fizică.

Autorii acestui auxiliar au pornit de la necesitatea aplicării lui atât la clasă cât și acasă, individual, de către elevi, în scopul însușirii temeinice a lecțiilor cuprinse.

În opinia autorilor, „pe măsură ce reușești să avansezi, vei constata că ești la un click de un răspuns corect”, fapt dovedit în momentul în care elevii chiar lucrează cu ajutorul aplicației create.

Consider că activitatea celor doi colegi este una benefică elevilor și demnă de urmat și de alți colegi profesori, nu numai de specialitatea fizică.

PROIECT DIDACTIC

(o aplicație a Gândirii critice în Tehnologia Informației și a Comunicațiilor)

Prof. Diana VasIU, Liceul de Muzică și Arte Plastice Alba Iulia

Clasa: a X-a A

Disciplina: Tehnologia Informației și a Comunicațiilor

Unitatea de învățare: Prezentări electronice în Power Point

Tema: Realizarea unei prezentări electronice la final de capitol având tema: „Orașul meu, oraș european”.

Tipul lecției: Lecție de recapitulare și evaluare a cunoștințelor la sfârșit de capitol

Locul de desfășurare: Laboratorul de Informatică / Laborator Multimedia.

I. Înainte de a începe lecția

Motivația:

- *De ce este valoroasă această lecție?* Lecția determină elevii să realizeze prezentări electronice folosind Power Point; Este necesară formarea la elevi a *capacității de autoevaluare*, prezentându-le criteriile de apreciere, ceea ce va mări încrederea elevului în propriile sale forțe și va înlătura orice urmă de suspiciune, ceea ce această lecție realizează cu ajutorul metodelor de gândire critică folosite de profesor

- *Cum se leagă ea de ceea ce am predat deja și de ceea ce voi preda mai departe?* Pe parcursul întregului capitol dedicat aplicației Power Point elevii au învățat modalități de realizare a prezentărilor electronice, fapt ce îi va ajuta și pe viitor atât la disciplina TIC cât și la alte discipline

- Cum dezvoltă această lecție gândirea critică? Elevii înțeleg importanța prezentărilor electronice în diverse domenii, își dezvoltă abilitățile de analiză, investigație, sunt capabili să vină cu idei originale la tema propusă în lecție, elevii știu să argumenteze anumite situații create în etapele de realizare a unei prezentări, să aprecieze corect soluțiile oferite de colegi; studiază individual și în echipă, în colaborare și în competiție, cunoscând scopul învățării temei date; se implică cu plăcere și interes la toate etapele lecției; se bucură de rezultatele muncii depuse.

Obiectivele:

- Ce cunoștințe sau sensuri vor fi explorate sau transmise? Utilizarea aplicației Power Point din pachetul Microsoft Office pentru realizarea unei prezentări electronice

- Ce vor face elevii cu acele cunoștințe sau sensuri? Elevii vor cunoaște modul de lansare în execuție a PowerPoint, vor cunoaște elementele principale ale unei ferestre PowerPoint, modalitățile de lansare a comenzilor; elevii vor ști să utilizeze corect noțiunile teoretice însușite și să realizeze aplicații utilizând PowerPoint;

Condiții prealabile:

- Ce trebuie să știe și să poată face un elev deja pentru a putea învăța această lecție? Abilități de operare pe calculator, cunoștințe despre aplicația Power Point și despre editarea de text (dobândite până în acest moment la TIC).

Evaluare:

Ce dovezi vor exista că elevul a învățat lecția?

a) Elevii vor ști:

- să creeze o prezentare nouă folosind Power Point;
- să insereze slide-uri noi;
- să insereze imagini, diagrame, text;
- să folosească efecte de animație într-o prezentare și tranziția diapozitivelor;
- să aplice corect cunoștințele însușite în aplicații concrete.

b) Proiectul propus de profesor: Să se realizeze o prezentare în Power Point având tema „Orașul meu, oraș european”.

Managementul resurselor și timpul:

- Cum vor fi alocate resursele și timpul? Profesorul alocă o oră pentru realizarea prezentării, în acest scop elevii vor fi grupați câte doi la calculator pentru a forma echipe de lucru.

II. Lecția propriu zisă

A. Evocarea

• Moment organizatoric:

1. pregătirea lecției:

- întocmirea proiectului didactic;
- pregătirea setului de întrebări;
- pregătirea temei;

2. organizarea și pregătirea clasei:

- verificarea frecvenței;

• Captarea atenției clasei:

- anunțarea subiectului pentru tema respectivă;
- anunțarea obiectivelor urmărite;
- anunțarea modului de desfășurare a activității: folosind metoda *Gândiți – Lucrați în perechi* - *Comunicați* elevii sunt grupați câte doi la un calculator, primesc cu toții aceeași temă (realizarea prezentării orașului), fiecare grup abordând-o într-un mod original folosind facilitățile puse la dispoziție de aplicația Power Point.

Fiecare elev se gândește ce imagini sugestive din oraș poate insera în prezentare și ce efecte de animație va folosi, apoi comunică toate acestea colegului de echipă și stabilesc împreună structura prezentării. Echipa caută imagini pe Internet, folosind un motor de căutare (Ex. Google).

B. Realizarea sensului

Fiecare grupă își realizează prezentarea, profesorul asistă echipele și dă sfaturi atunci când este solicitat, după ce toate prezentările sunt finalizate se salvează local pe fiecare stație și în fața fiecărui calculator profesorul pune o foaie de hârtie și un pix pentru comentarii.

Apoi folosind metoda *Turul Galeriei* fiecare grup, pe rând, va viziona prezentările realizate de toate celelalte grupuri, va face comentarii pe foaia pusă la dispoziție de profesor și se reîntoarce la calculatorul său, unde își va autoevalua propria prezentare.

Încheiere / După lecție

La finalul orei cele mai reușite prezentări vor fi vizionate cu ajutorul unui videoproiector și vor fi salvate pe un CD pentru a putea fi folosite ulterior la diverse alte activități (concursuri, prezentări). Profesorul subliniază faptul că astfel de prezentări se pot realiza și pentru alte discipline/ teme folosind aplicația Power Point.

CUM FACEM CUNOSCUȚE COPIILOR TRADIȚIILE POPULARE

Prof. Coman Maria Floare, G. P.P. Scufița Roșie, Alba Iulia

ARGUMENT

„Pe-un picior de plai, pe-o gură de rai” ne-am născut și trăim și datoria noastră este de a păstra și a arăta atât semenilor noștri din acest spațiu, cât și altora, frumusețea datinilor și obiceiurilor noastre.

Tradițiile românești constituie una dintre valorile inimaginabile și incontestabile ale poporului nostru și nu trebuie să lăsăm timpul și evenimentele lumii moderne să ne facă să le uităm.

Alături de literatură, care constituie un factor cu eficiență deosebită în educație, arta populară are și ea o contribuție de seamă. În primul rând, copiii încep să înțeleagă specificul poporului din care fac parte, aspirațiile lui, idealurile de ieri și de azi, care sunt oglindite în obiceiurile locurilor și creațiile meșteșugarilor; în al doilea rând, punându-i pe copii, încă de la vârsta preșcolară în contact direct cu creația populară, le insuflăm respectul pentru tradițiile noastre și dorința de a duce mai departe tot ceea ce ne reprezintă ca națiune.

Copilul simte admirația față de creațiile populare încă de când își ascultă bunica cum deapănă firul unui basm sau a unei legende, în care eroii sunt înzestrați cu calitățile țaranului român, îl simte din cântecul duios de leagăn al mamei, din proverbe și zicători, din ghicitori din doinele cântate îndelung de moșii și strămoșii noștri.

Exprimată în cele mai diverse forme, creația populară românească este caracterizată de autenticitate și ingeniozitate, o trăsătură aparte fiind puternica ei unitate, care nu exclude însă o mare varietate de manifestări în arhitectura populară, port, țesut, olărit, prelucrarea lemnului, a metalului și nu în ultimul rând pictura icoanelor pe sticlă.

Costumul popular românesc reflectă suprapus influențe date de tradițiile locale, așezare geografică, posibilități economice zonale, starea socială sau ocazia cu care este purtat.

Toate acestea, precum și faptul că se observă o îndepărtare a tinerilor de la tradițiile populare ne face să insistăm pe cunoașterea de la cea mai fragedă vârstă a tradițiilor populare, pe educarea copiilor în spiritul respectului și păstrării acestora.

Dezvoltarea dragostei pentru arta populară poate fi realizată prin activități de observare a costumului popular, prin dansuri, șezători, serbări, colinde, realizarea unor obiecte de artă populară, proverbe, ghicitori.

În activitățile de observare a costumului popular începem prin menționarea regiunii din care fac parte, iar la prezentarea costumelor ținem seama de elementele componente, începând cu podoaba capului și terminând cu încălțăminte.

Copiii pot cunoaște mai bine elementele componente ale costumului popular prin îmbrăcarea lor cu ocazia serbărilor sau a diferitelor manifestări dedicate unor evenimente locale.

Totodată copiii au făcut cunoștință cu produse artisanale reușite care pot fi apreciate ca artă propriu-zisă. În legătură cu obiectele de artizanat existente la colțul de artă populară amenajat în interiorul grădiniței, nu ne-am mărginit să prezentăm obiectele doar ca valoare intrinsecă, ci am căutat să atragem atenția copiilor și în ce privește munca depusă de către creatori, arătându-le în același timp că această muncă constituie o veche tradiție a poporului nostru: cioplitul în lemn, olăritul, țesutul, cusutul pe fir, confecționarea unor obiecte din materiale din natură.

La activitățile estetice și creative, copiii au realizat obiecte artisanale cu care am îmbogățit colțul de artă din grădiniță. În felul acesta au avut satisfacția unei munci finalizate, cât și satisfacții de ordin estetic. În legătură cu formarea sentimentelor de prețuire a obiceiurilor populare legate de începutul Anului nou există tradiția ca în fiecare an să organizăm serbarea pomului de iarnă.

Împodobirea bradului este un prilej de mare bucurie pentru copii dacă acesta este împodobit cu podoabe realizate de ei. Cu acest prilej copiii află că bradul simbolizează viața lungă, veșnic tânără, iar podoabele lui dorința omului pentru bunăstare și frumusețe.

Prin textele colindelor, copiii transmit urările de bine în legătură cu unele străvechi îndeletniciri ale poporului nostru legate de muncile agricole ca: aratul, semănatul și păstoritul.

O ocazie în care se valorifică tradițiile populare cu care copiii au făcut cunoștință în diverse situații este **șezătoarea**. În acest cadru copiii lucrează și în același timp petrec degajați spunând povești, glume, proverbe, ghicitori, cântă și dansează.

Prin lucrul manual al copiilor desfășurat în cadrul șezătorilor se urmărește capacitatea lor de a realiza lucrări originale, valorificând experiența acumulată, iar prin materialele pe care le punem la dispoziția copiilor le stimulăm creativitatea. Am urmărit ca aceste materiale să fie cât mai bogate și mai diverse. Fetițele și-au ales după preferință cusături naționale pe etamină, înșirări de mărgele, iar băieții țesături la gherghef și pe carton, împletituri din pănuși de porumb.

În cadrul șezătorilor, folosirea zicătorilor, proverbelor, ghicitorilor, dă naștere unei atmosfere recreative și antrenante.

Zicătorile și proverbele au fost întotdeauna prețuite de poporul nostru pentru conținutul valoros și pentru realizarea lor artistică. Ele au fost păstrate ca tradiții populare și sunt o dovadă a înțelepciunii poporului, având o latură morală, satirizând lenea, lăcomia, urâtenia și laudând frumusețea, hărnicia și bunătatea omului.

Exemple:

„Lenea e cucoană mare
Care n-are de mâncare”
„Copilul răsfățat
Rămâne nemâncat”

„Munca este brățară de aur”
„Bună dimineața căciulă
Că stăpânul n-are gură”

Ghicitorile spuse la șezătoare au un caracter instructiv-educativ. Ele dezvoltă în primul rând gândirea. Din acest motiv pot fi folosite cu succes și în alte activități mai ales în consolidarea unor cunoștințe despre lume și viață.

Ghicitorile spuse în situații concrete conduc gândirea copiilor spre răspunsul corect și sunt memorate de ei cu multă ușurință. Cu ocazia șezătorilor ei le spun cu multă satisfacție.

„O mulțime de pitici
Hai acuma să ghicim
Despre ce casă vorbim?”
(grădinița)

„Subțirel și mititel
Joacă lumea după el”
(fluierul)

Am introdus în cadrul șezătorilor și o suită de dansuri populare ca Țarina, Hațegana, Hora.

Jocurile populare românești, prin frumusețea costumelor și a melodiei, prin suplețea și expresivitatea mișcărilor, prin vioiciunea pe care o dă copiilor, contribuie în mare măsură la realizarea educației estetice a preșcolarilor.

Dansurile sunt însoțite de obicei de strigături, adecvate tematicii și integrate în raport cu conținutul dansului și a ritmului. De obicei, strigăturile au un caracter satiric, legat de începutul jocului, de obiceiurile locului, de evenimentele comunității sau sărbători specifice zonei. Dacă la acestea se adaugă și chiuituri atunci dansul popular devine mai dinamic, mai antrenant, plin de elan și de invitație la joc.

Frunză verde și una
Mândru-i jocul Țarina.
Frunză verde baraboi
S-o jucăm doi câte doi.

Mândru-i jocul Hațegana
Numai să iei bine seama.
Înainte și pe sub mână,
Să jucăm o săptămână.

Folclorul este o carte a vieții, un îndrumător pentru demnitate, muncă, cinste, omenie. Educând copiii în spiritul valorilor morale ale poporului nostru aducem folclorul ca izvor nesecat de valori culturale și naționale.

BIBLIOGRAFIE

- 1.MECT, CNFP „Managementul proiectului – Ghid practic pentru formatori și cadre didactice” București 2001.
- 2.MECT, Institutul de Științe ale Educației „Managementul Educațional pentru Instituțiile de Învățământ”, „Managementul educațional”, București 2001.
- 3.Revista Învățământul Preșcolar nr.1-2, 2009

